

na jaren duidelijk wordende letsels zal een aanmerkelijk kleinere dosis in ieder geval reeds als schadelijk moeten worden aangenomen.

Men stelle zich nu de positie van onze jeugdige sollicitanten voor. Bij de keuring voor den militairen dienst worden zij voor het Röntgenschermbuis geplaatst. Bij elke nieuwe opkomst wordt dit herhaald. Zelfs al zou het niet voorkomen, dat een keurend arts eerst de buis in werking en den keurling er voor zet en daarna zich gaat kleeden, terwijl de Röntgenstralen den keurling doorzeven (zooals een keurling, zelf semi-arts, meedeelde), dan is dit toch al niet onbedenklijk. Doch nu komt het solliciteeren. Bij verschillende firma's, resp. ziekenhuizen en zoo voort, wordt nul op het request gekregen en elke nieuwe zaak van eenigen omvang, waar gesolliciteerd wordt, plaatst den candidaat opnieuw voor het Röntgenschermbuis, terwijl bij elke aandoening der borstorganen alweer doorgelicht wordt.

Dit is mijns inziens een toestand, die zulke onoverzienbare gevaren voor de toekomst inhoudt, dat hij niet mag worden bestendig, noch door nieuwe dwingende bepalingen in de hand mag worden gewerkt. Eerst moeten wij meer van de grenzen der schadelijkheid weten, niet alleen van de onmiddellijke, maar ook van die op langen termijn; men moge zich meer bewust ervan worden, dat men hier gebruik maakt van een zeer krachtig werkend en, bij niet zéér voorzichtig gebruik, gevaarlijk middel.

In het proefschrift van J. G. A. VAN WEEL (*De Röntgendoorlichting der borstorganen als methode van massa-onderzoek*, diss. Utrecht, 1935) vindt men (bldz. 110 v.v.) als eenig mogelijk nadeel voor den patiënt de onrustige banen, waarin zijn gemoedsstemming door het onderzoek kan worden geleid. Het schijnt bij niemand op te komen, dat na een Röntgenonderzoek later vastgestelde symptomen van opleving van het proces (positief worden van het sputum, röntgenologische uitbreiding, toeneming der bloedbezinking, algemeene achteruitgang en zoo voort) wel eens mede door het Röntgenonderzoek konden zijn bevorderd.

En als BRAEUNING van het verplegende personeel in zijn tuberculose-inrichting na eenige maanden 10 pCt. (dus 5) van zijn 49 zusters, helpsters, Röntgenassistenten en laboranten aan tuberculose vindt lijden, nadat hij bij haar elke 3 tot 4 maanden een Röntgenphoto maakte (VAN WEEL, bldz. 78) moge hij zich stellig afvragen of het met korte tusschenpoozen herhaalde onderzoek niet daartoe kan hebben bijgedragen, vooral wanneer men daarnaast het resultaat van het Stads- en Academisch Ziekenhuis te Utrecht plaatst (VAN WEEL, bldz. 79), waar bij 130 verpleegsters geen enkel geval van actieve tuberculose kon worden opgespoord, en waar tijdens de opleiding geen Röntgenphoto's waren gemaakt.

Den Dolder, 11 April 1938.

A. STÄRCKE.

HET OPTICIËNSWETJE.

Naar aanleiding van het uitstekende artikel van prof. WEVE over bovengenoemd onderwerp, kan ik mededeelen, dat de toestanden in onze omgeving, op dit gebied precies zoo zijn. Ook wij hebben in de buurt van die phantasten, aan wie wij, oogheelkundigen, ons zoo dikwijls moeten ergeren. Een is er, die zich niet ontziet om aan patiënten, die met een recept voor een bril bij hem komen, te zeggen, dat dit consult bij den oogarts weggegooid geld is, kalm den patiënt te onderzoeken en een anderen bril af te leveren dan op het recept is aangegeven, soms ook daarbij een oogwassing te geven.

Groningen, 15 April 1938.

J. H. A. T. TRESLING.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — **Diabetespaspoort.** Voor lijdens aan diabetes, die insuline gebruiken, heeft de New York Diabetes Association een kaart ontworpen, die zij altijd bij zich moeten dragen, en die dienst moet doen, als de lijdens ergens.